

ПЕРЕКЛАДИ ТА ПЕРЕКЛАДАЧІ В УКРАЇНІ КІНЦЯ ХІХ - ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Українська перекладацька традиція – багатовікова, але саме період з кінця ХІХ по початок ХХ ст. став вирішальним для українського перекладу. Цей період можна сміливо назвати періодом становлення якісного українського перекладу. Всього за декілька десятиліть українські перекладачі зробили колосальну роботу. В українських читачів з'явилася можливість прочитати рідною мовою найкращі твори – Біблію, поеми Гомера, драми Шекспіра, комедії Мольєра, твори Міцкевича, Гете, Шиллера та Байрона.

«На межі двох епох» – саме так варто назвати цей період. Це період усвідомлення необхідності українськомовного перекладу. Період духовного та націєтворчого піднесення. Період, який радянська влада охрестила «добою критичного реалізму», для України став «добою волі та боротьби».

У 1863 році був виданий Валуєвський циркуляр, в 1876 р. – Емський, які фактично забороняли українську мову, відповідно і український переклад. Але саме це підштовхнуло боротися ще сильніше. Багато талановитих письменників та поетів того часу не тільки писали чудові твори, а ще й були відмінними перекладачами.

Звичайно хочеться акцентувати увагу на Іванові Франкові, Лесі Українці, Павлові Грабовському та Володимирі Самійленку, позаяк їх можна назвати найталановитішими перекладачами того часу.

Іван Франко, людина, яка перекладала з 20 мов світу, не тільки познайомив українського читача з світовими шедеврами літератури, але й започаткував українське перекладознавство на науковому рівні.

Леся Українка, будучи талановитою поетесою, спромоглась не тільки перекласти українською твори європейських поетів, їй вдалось зробити переспіви пісень Давнього Сходу.

Павло Грабовський перекладав віршовані твори. Він не тільки знайомив українців із закордонною поезією, а й видав збірку «Песни с Украины», яка познайомила російського читача з найкращими зразками української поезії.

Володимир Самійленко своїми перекладами довів, що українська поезія може бути не лишень романтичною але й веселою та сатиричною.

Також варто згадати Агатангела Кримського, який першим переклав українською мовою Хайяма, Фірдоусі, Сааді, Гафіза.

Українські перекладачі того часу не лише познайомили читачів з творами світової літератури, вони також вплинули на розвиток української мови, удосконалили її літературний стиль. Надихнувшись творами «світових маестро слова», вивели сюжети своїх творів за рамки селянського побуту.

Підсумовуючи, можна з впевненістю сказати, що перекладачам цього періоду вдалося не тільки вивести український переклад на новий рівень та популяризувати його, але й перекладаючи українські твори іноземними мовами, вдалося показати світу наші літературні доробки.

Науковий керівник: Сидоренко С.І., канд. філол.н., доц.